

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

31. august 2023

2023 - 10299

hapege

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1406/2002

KOM (2023) 269

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 1. juni 2023 forslag til revision af forordning om Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA). Forordningen sætter rammerne for EMSA's opgaveportefølje og forpligtelser, og med forslaget opdateres forordningen i lyset af de forpligtelser, EMSA er blevet pålagt i kraft af anden EU-lovgivning siden seneste revision af forordningen i 2016.

Med forslaget ønsker Kommissionen at skabe det bedst mulige grundlag for, at EMSA kan støtte medlemsstaterne og Kommissionen med den nødvendige tekniske, operationelle og videnskabelige bistand for at sikre sikkerhed til søs samt den grønne og digitale omstilling i sektoren. Ydermere søger Kommissionen at sikre, at forordningen er fremtidssikret ved at indarbejde tilstrækkelig fleksibilitet til, at forordningen kan omfatte potentielt nye opgaver, der imødekommer søfartssektorens foranderlige natur.

Forslaget forventes ikke at give anledning til yderligere udgifter for relevante danske myndigheder. Forslaget forventes imidlertid at få konsekvenser for EU-budgettet, idet Kommissionen søger at imødekomme EMSA's behov for tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer.

Regeringen støtter en opdatering af EMSA-forordningen, således at agenturets mandat, ansvarsområde og portefølje afspejles mere retvisende. Regeringen ønsker at beholde og fokusere EMSA's rolle som teknisk rådgiver for Kommissionen og medlemsstaterne. Regeringen ønsker tillige, at EMSA fungerer som drivkraft for fælles digitale løsninger og for digitaliseringen af søfartssektoren i EU.

Regeringen finder det vigtigt at fastholde, at bevillinger for EU's budget fra 2028 og frem ikke foregriber forhandlinger om den kommende flerårige finansielle ramme for EU's budget, og at udgifter behandles som led i en samlet prioritering. Regeringen finder det tilsvarende vigtigt, at antallet af ansatte stabiliseres jf. gældende MFF-aftale, hvorfor evt. nye årsværk må findes via omprioritering.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 1. juni 2023 en maritim sikkerhedspakke, der indeholder forslag til revision af fem retsakter, herunder forordning EF nr. 1406/2002 om det europæiske agentur for søfartssikkerhed (EMSA).

Hensigten med den maritime sikkerhedspakke er at modernisere og styrke EU-reglerne for maritim sikkerhed og miljøbeskyttelse. Med forslagene ønsker Kommissionen at tilpasse EU-regelsættet til de internationale bestemmelser, der er fastsat i bl.a. FN's Søfartsorganisation (IMO); at styrke sikkerhed til søs, miljøbeskyttelse og digitalisering; og at fremme tillid og samarbejde mellem medlemsstaterne, Kommissionen og interessenter.

Den danske sprogversion af forslaget blev oversendt til Rådet den 5. juli 2023. Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 100, stk. 2, ifølge hvilken der fastlægges foranstaltninger på søtransportområdet, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget til revision af EMSA-forordningen fremsættes som opfølgning på en ekstern evaluering i 2017. Evalueringen fandt, at selvom EMSA's mål, aktiviteter og output var tilstrækkelige, kunne der være behov for at opdatere EMSA's mandat for at tilpasse det til udviklingen i lovgivningen, søfartssektoren og nye politiske prioriteter. Forslaget skal dermed også ses i sammenhæng med den europæiske grønne pagt, strategien for bæredygtig og intelligent mobilitet, EU's strategi for maritim sikkerhed (EUMSS) og "Fit for 55"-pakken.

3. Formål og indhold

EMSA er etableret i kraft af forordning EF nr. 1406/2002, som fastlægger EMSA's mandat. Med forslaget ønsker Kommissionen at revidere mandatet, som senest blev ændret i 2016. Den foreslåede revision af EMSA's mandat har til formål at:

- 1) bedre forankre og afspejle agenturets nuværende opgaver og mål i forordningen om dets oprettelse. Agenturets juridiske mandat skal tydeliggøres, således at det kan udføre dets opgaver i tråd med forordningen. På den måde kan EMSA understøtte medlemssta-

- terne og Kommissionen med den nødvendige tekniske, operationelle og videnskabelige bistand for at sikre sikkerhed til søs samt den grønne og digitale omstilling i sektoren,
- 2) sikre, at EMSA's mandat i forordningen er fremtidssikret ved at give tilstrækkelig fleksibilitet til, at nye opgaver, der imødekommer søfartssektorens skiftende behov, kan indarbejdes,
 - 3) sikre, at agenturet har tilstrækkelige ressourcer til at varetage sine opgaver og udfylde sin rolle som rådgiver for både medlemsstaterne og Kommissionen.

Forordningen giver EMSA mandat til at bistå medlemsstaterne og Kommissionen teknisk og operationelt med en bred vifte af aktiviteter, der udspringer af forskellige dele af søfartslovgivningen.

Med hensyn til **sikkerhed til søs** afspejler forordningen EMSA's bistand til Kommissionen og medlemsstaterne i forbindelse med gennemførelsen af direktiv 2009/21/EF om opfyldelse af til flagstater, direktiv 2009/16/EF om havnestatskontrol og direktiv 2009/18/EF om de grundlæggende principper for undersøgelser af ulykker i søtransportsektoren. I revisionen tages der hensyn til Kommissionens forslag til ændring af disse tre direktiver som del af den maritime sikkerhedspakke.

Desuden har forordningen også forbindelser til EU-lovgivningen om **passagerskibes sikkerhed og registrering**. Der er navnlig tale om direktiv 2009/45/EF om sikkerhedsregler og -standarder for passagerskibe samt Rådets direktiv 98/41/EF om registrering af de ombordværende på passagerskibe, som sejler til og fra havne i Fællesskabets medlemsstater. Med forslaget ønsker Kommissionen at fortsætte med at udvikle relevante databaser og værktøjer, der støtter gennemførelsen af disse direktiver, samt at agenturet fortsat aktivt kan bistå med passagerskibes generelle sikkerhed. Endvidere foreslås det i forordningen at fortsætte agenturets bistand med at gennemføre reglerne om "anerkendte organisationer"¹ i henhold til forordning (EF) nr. 391/2009, som vedrører fælles regler og standarder for organisationer, der udfører inspektion og syn af skibe, samt direktiv 2014/90/EU om skibsudstyr og direktiv (EU) 2022/993 om minimumsuddannelsesniveaue for søfartserhverv.

På **miljøområdet** ønsker Kommissionen, at EMSA skal fortsætte og udvide sin bistand med gennemførelsen af de nye foreslåede regler om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner for overtrædelser. Samtidig skal agenturet fortsat støtte gennemførelsen af det supplerende direk-

¹ Ikke-statslige organisationer, som fastsætter og vedligeholder tekniske standarder for skibsoperation og konstruktion med henblik på forsikring af skibe (klassifikationsselskaber). Disse organisationer varetager forskellige godkendelsesopgaver og certifikatudstedelser på vegne af flagstater.

tiv (EU) 2019/883 om modtagefaciliteter i havne til aflevering af affald fra skibe. Forslaget giver endvidere agenturet mandat til fortsat at støtte direktiv 2008/56/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet) samt direktiv (EU) 2016/802 om begrænsning af svovlindholdet i visse flydende brændstoffer. Endelig afspejler forslaget agenturets igangværende arbejde med at støtte gennemførelsen af forordning (EU) nr. 1257/2013 om ophugning af skibe.

Hvad angår **dekarbonisering** af skibsfarten forventes EMSA at støtte Kommissionen og medlemsstaterne i gennemførelsen af nye regler om anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige brændstoffer inden for søtransport og de regler, der følger af udvidelsen af EU's emissionshandels-system til søtransport. Sådanne aktiviteter vil blive føjet til de tjenester, som agenturet allerede leverer, og det vil fortsat være forpligtet til at yde Kommissionen og medlemsstaterne støtte i forbindelse med gennemførelsen af forordning (EU) 2015/757 om overvågning, rapportering og verifikation af CO₂-emissioner fra søtransport.

I forhold til **maritim sikring** foreslås det fortsætte den bistand, som EMSA tilbyder Kommissionen i forbindelse med gennemførelsen af forordning (EF) nr. 725/2004 om bedre sikring af skibe og havnefaciliteter. Med hensyn til overvågning af skibes position og overvågning på havet er forslaget i overensstemmelse med de opgaver, som agenturet allerede udfører i forbindelse med gennemførelsen af direktiv 2002/59/EF om oprettelse af et trafikovervågnings- og trafikinformationssystem for skibsfarten i Fællesskabet.

Endelig er forslaget i overensstemmelse med de opgaver, der er pålagt Kommissionen i henhold til forordning (EU) 2019/1239 om oprettelse af et **europæisk søfartsmiljø med ét kontaktpunkt** (EMSWe), som giver agenturet mandat til fortsat at bistå Kommissionen med disse opgaver.

I forhold til at sikre agenturet har **tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer** anslås det, at EMSA får behov for et yderligere budget på 379,9 mio. kr. og 33 yderligere stillinger i den resterende periode af den flerårige finansielle ramme for at kunne håndhæve det reviderede mandat. Midlerne skal findes i EU-budgettet og omallokering af ressourcer. EMSA's finansieringsbehov vil bl.a. afhænge af udfaldet af forhandlingerne af de sidste fire øvrige lovgivningstiltag i den maritime sikkerhedspakke.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets holdning til forslaget foreligger endnu ikke.

Forslaget vil blive behandlet i Europa-Parlamentets udvalg for transport og turisme (TRAN).

5. Nærhedsprincippet

Med forslaget ønsker Kommissionen at skabe det bedst mulige grundlag for, at EMSA kan støtte medlemsstaterne og Kommissionen med den nødvendige tekniske, operationelle og videnskabelige bistand for at opretholde et højt niveau af sikkerhed til søs samt understøtte den grønne og digitale omstilling i sektoren.

I lyset af skibsfartens internationale karakter vurderes det, at formålet ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af de individuelle medlemsstater.

Regeringen finder på den baggrund, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forordningen (EF) nr. 1406/2002 om oprettelse af et europæisk agentur for søfartssikkerhed trådte i kraft i dansk ret den 25. august 2002 og har siden været revideret fem gange som følge af ændringer i EU's søfartslovgivning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen har direkte virkning i dansk ret og rettes primært mod myndigheder i medlemsstaterne. Forordningen erstatter den eksisterende forordning og tildeler ikke medlemsstaterne yderligere pligter.

Økonomiske konsekvenser

Det vurderes ikke, at de foreslåede ændringer til forordningen medfører nye erhvervsøkonomiske konsekvenser.

EMSA-forordningen forventes ikke at give anledning til yderligere udgifter for relevante danske myndigheder.

EMSA-forordningen forventes imidlertid at få konsekvenser for EU-budgettet. EMSA's budget og personale er fastsat i den flerårige finansielle ramme (MFF). Kommissionen anslår, at der frem til 2027 vil være behov for at tildele EMSA yderligere 379,9 mio. kr. og 33 yderligere stillinger, idet agenturet alene har kunnet omprioritere syv stillinger til at varetage opgaverne i forordningen. Udgifterne finansieres via omprioritering på det eksisterende EU-budget.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Der er ikke identificeret andre konsekvenser ved forslaget.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i Skibsfartspolitisk Specialudvalg den 6. juli med frist den 14. august. Der er ved fristens udløb ikke modtaget høringsvar vedr. forslaget.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter en opdatering af EMSA-forordningen, således at agenturets mandat, ansvarsområde og portefølje afspejles mere retvisende. Regeringen hilser derfor revisionen velkommen og ønsker at beholde og fokusere EMSA's rolle som teknisk rådgiver for Kommissionen og medlemsstaterne.

Regeringen støtter arbejdet med at sikre et højt niveau af maritim sikkerhed, bekæmpelse af forurening og beskyttelse af de søfarende. Regeringen finder, at kvalitetsskibsfart i EU er essentielt i forhold til at styrke sikkerhed til søs og for at skabe lige konkurrencevilkår globalt.

Regeringen er enig i, at revisionen skal facilitere digitalisering, reducere administrative byrder og fremme grøn skibsfart. Regeringen ønsker således, at EMSA fungerer som drivkraft i fælles digitale løsninger og som en drivkraft i digitaliseringen af søfartssektoren i EU.

Regeringen finder det vigtigt at fastholde, at bevillinger for EU's budget fra 2028 og frem ikke foregriber forhandlinger om den kommende flerårige finansielle ramme for EU's budget, og at udgifter behandles som led i en samlet prioritering. Regeringen finder det tilsvarende vigtigt, at antallet af ansatte stabiliseres jf. gældende MFF-aftale, hvorfor evt. nye årsværk må findes via omprioritering.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.